

Céard atá sa liosta acmhainní seo?

Seo liosta acmhainní a bhaineann le canúintí Ghaeilge Iorrais.

Séard atá i gceist le canúint ná an nós urlabhra atá ag ceantar ar leith agus atá éagsúil ó thaobh foghraíochta, gramadaí, comhréire agus foclóra. Mar shampla, i gcás Ghaeilge Mhaigh Eo, ní hionann go hiomlán an cineál Gaeilge a labhraítear i dTuar Mhic Éadaigh agus an Ghaeilge a chloistear i dtuaisceart Iorrais agus tá miondifríochtaí canúna eile le sonrú ar Ghaeilg' Acla.

Bhíodh suas le seacht gcanúint á labhairt in Iorras fadó, dar leis an staraí áitiúil, Pádhraic S. Ó Murchú (Turas Siar). Ina measc tá, mar shampla, canúintí Dhún Chaocháin i dtuaisceart an limistéir (Ceathrú Thaidhg, Ros Dumhach), canúint Dhumha Locha/Dhumha Thuama i ndeisceart an limistéir, canúint an Fháil Mhóir/Glais/Tóin na hOlltaí, canúint Inis Gé agus Gaeilge Chartúir/An Mhullaigh Rua/Thrán, ar leithinis an Mhuirthead.

Tugtar samplaí sa liosta acmhainní seo d'fhoinsí éagsúla atá foilsithe nó craolta go dtí seo faoi chanúintí áitiúla na Gaeilge i nGaeltacht Iorrais. Tá thart ar 130 tagairt iomlán sa dréachtliosta go dtí seo, atá leagtha amach de réir ábhair i seacht rannóg difriúil mar seo a leanas;

1.1 FOINSÍ TEANGEOLAÍOCHTA / CANÚINEOLAÍOCHTA	3
1.2 FOINSÍ BÉALOIDIS.....	6
1.3 FOINSÍ PRÓIS (ÚRSCÉALTA, GEARRSCÉALTA, BEATHÁISNÉISÍ, AISTRIÚCHÁIN)9	9
1.4 FOINSÍ AMHRÁNAÍOCHTA AGUS FILÍOCHTA	11
1.5 LOGAINMNEACHA, STAIR, NÁDÚR AGUS POBAL	13
1.7 FOINSÍ BREISE ÓN IDIRLÍON (RAIDIÓ, PODCHRAOLTAÍ, YOUTUBE).....	17

Chomh maith leis na hacmhainní seo a bhaineann le Gaeltacht Iorrais (.i. limistéar pleanála teanga Mhaigh Eo Thuaidh), tá roinnt eile a bhaineann le Gaeltacht Acla / an Chorráin, le Gaeltacht Thuar Mhic Éadaigh agus le Gaeilge Oirthear Mhaigh Eo liostaithe againn faoi mhír **2.1** ag bun an liosta.

Ní liosta críochnúil é seo ach tugtar léargas ann ar shamplaí d'fhoinsí éagsúla a bhaineann le canúintí Ghaeilge Iorrais. Is cáipéis bheo í seo. Cuirfear leis an liosta de réir mar a thagann foinsí eile chun solais dúinn. Fáilte romhat a bheith i dteagmháil linn ag gaeilgeiorrais@gmail.com chun saothar eile a mholadh don liosta seo nó chun aon aiseolas ábhartha eile a roinnt air. Má tá earráid ar bith ar an liosta seo, is orainne atá an locht. Go bhfios dúinn, níl liosta acmhainní den chineál seo ar fáil go poiblí faoi chanúintí Iorrais go dtí seo.

Cén áit a dtiocfaidh mé ar na hacmhainní seo?

- Lean na hipearnaisc le tuilleadh eolais a fháil, nó le hacmhainn áirid a cheannacht.
- Tá réalta (*) roimh aon acmhainn nach bhfuil i gcló a thuilleadh. Bíonn seaneagráin dá leithéidí ar díol anois agus arís ar *ebay* agus *abebooks*, cuir i gcás.

- I gcás na hirise *Éigse: A Journal of Irish Studies*, tig leat í a cheannacht [anseo](#).
- I gcás na hirise *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*, tá sí le fáil ar JSTOR. Is féidir clárú saor in aisce le JSTOR [anseo](#) (léite 28 Meán Fómhair 2020). Chomh maith le sin, bíonn síntiús le JSTOR ag leabharlanna na tíre más mian leat teacht ar ailt ag do leabharlann áitiúil.
- Tig leat síntiús a fháil leis an iris *Studia Celtica* [anseo](#).

Tá thart ar 130 tagairt iomlán sa dréachtliosta go dtí seo, a thugann léargas ar an saibhreas agus an éagsúlacht teanga sa limistéar. Cé go mb'fhéidir go bhfuil cuma cineál acadúil ar an liosta cuimsitheach seo ar an gcéad amharc, tá éagsúlacht mhór ábhar mar chuid de - ailt, ábhar fuaimne agus físe, leabhair - i mBéarla agus i nGaeilge agus in oiriúint don chainteoir dúchais, do scoláirí agus do lucht spéise níos leithne araon. Tá an liosta leagtha amach sa gcaoi is gur féidir breis eolais a fháil ar fhoinsí áirithe ach na hipearnaisc ghorma a bhrú.

Chuir meitheal de thriúr tús leis an obair seo atá á comhordú ag Gaeilge Iorrais (an coiste stiúrtha pleanála teanga sa cheantar). Tá siad an-bhuíoch don dream a thug cúnaimh, spreagadh agus eolas go dtí seo.¹ Seo mar a labhair Liam Mac Congáil, príomhúdar an liosta, faoin saothar tábhachtach seo:

Le cúpla bliain anuas is iomaí duine a chuir fáirnis liom faoi acmhainní a bhaineann le canúint Iorrais; cé na leabhra is fearr lena foghlaim, an bhfuil mórán scríofa inti, cén áit a bhfaighfí taifeadaí daoithe? Is é an freagra a bhíodh agam ar na ceisteanna seo ná go raibh go leor acmhainní ann ach go raibh siad scaipthe thall agus abhus – ba doiligh teacht orthu. Go deimhin, go dtí le gairid bheadh stró an domhain ar dhuine a mba mhian leis ceann de fhochanúintí na háite a shealbhú mura gcaitheadh sé tamall maith sa nGaeltacht féin i gcuideachta na gcainteoirí dúchais.

Is éard atá sa liosta seo ná soiléiriú ar a bhfuil d'acmhainní a bhaineann le canúintí Iorrais. Tá réimse mór ábhair ann a gcuirfidh daoine suim ann, bíodh siad ag foghlaim na teanga nó bíodh sí acu cheana féin. Dá gcaitheadh duine leathuair in aghaidh an lae ag plé le cuid den ábhar seo, d'éireodh leis an chanúint a thabhairt leis gan mórán moille, idir bhlas agus foclóir.

Cuir Laoise Ní Dhúda, oifigeach pleanála teanga le Gaeilge Iorrais, leis an méid sin:

Is mian linn an pobal sa bhaile agus i gcéin a spreagadh le suim a chur sa chuid thábhachtach seo dár n-oidhreacht. Tugann muid aitheantas mar is ceart do lucht labhartha na gcanúintí Gaeilge an taobh seo tíre dá réir sin agus muid ag súil le mórtas a chothú sna canúintí sainiúla Gaeilge a labhraíodh agus atá á labhairt sa Ghaeltacht seo go fóill.

Liam Mac Congáil, Laoise Ní Dhúda, Darren Ó Riagáin (Deireadh Fómhair 2020).

¹ Pádhraic S. Ó Murchú, Dónall Ó Braonáin, an Dr John Walsh, Treasa Ní Ghearraigh agus an tOllamh Mícheál Ó Mainnín ina measc.

1.1 FOINSÍ TEANGEOLAÍOCHTA / CANÚINEOLAÍOCHTA

Leabhra

Mhac an Fhailigh, É., 1980. *The Irish of Erris, Co. Mayo: A Phonemic Study*. Baile Átha Cliath: Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath / Dublin Institute for Advanced Studies.

Ó Huallacháin, C. agus Annuntiata le Muire, 1966. *Bunchúrsa Foghraíochta*. Baile Átha Cliath: An Gúm.

O’Rahilly, T.F., 1988. *Irish Dialects Past and Present: with chapters on Scottish and Manx*. Baile Átha Cliath: Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath / Dublin Institute for Advanced Studies.

Ó Siadhail, M. agus Wigger, A., 1983. *Córas Fuaimeanna na Gaeilge: Na Canúintí agus an Caighdeán*. Baile Átha Cliath: Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath / Dublin Institute for Advanced Studies.

Ó Siadhail, M., 1989. *Modern Irish. Grammatical structure and dialectal variation*. Cambridge: CUP.

Wagner, H., 1958. *Linguistic Atlas and Survey of Irish Dialects*. Baile Átha Cliath: Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath / Dublin Institute for Advanced Studies.

Leabhar Frasaí

Uí Oireachtaigh, C., 2019. *Abair Arís É*. Maigh Eo: Féin-fhoilsithe (seol ríomhphost chuig Caitlín ag an seoladh [seo](#)).

Ailt i Leabhra

*Ó hUiginn, R., 1994. ‘Gaeilge Chonnacht’. In: Breatnach, L. et al. (eag.) *Stair na Gaeilge: in ómos do Pádraig Ó Fiannachta*. Maigh Nuad: Roinn na Sean-Ghaeilge, Coláiste Phádraig, 539-609.

Ailt in Irisí / Nuachtáin

Hamilton, J. N., 1967. ‘Phonetic texts of the Irish of North Mayo’. *Zeitschrift für celtische Philologie* 30, 265–353.

[Hamilton, J. N., 1970. 'Phonetic texts of the Irish of North Mayo II'. *Zeitschrift für celtische Philologie* 31, 147–223.](#)

Mhac an Fhailigh, É., 1940. 'Further Notes on the Dialect of W. Mayo'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 2, 259–260.

Mhac an Fhailigh, É., 1941. 'Caint Iorruis'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 3, 25-31.

Mhac an Fhailigh, É., 1947. 'Final -a, -e, in Erris Irish'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 5, 253–255.

Mhac an Fhailigh, É., 1948. 'Erris Words and Phrases'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 6, 35–46.

Mhac an Fhailigh, É., 1950. 'Consuetudinal Future and Consuetudinal Past'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 6, 149–154.

Mhac an Fhailigh, É., 1966. 'Some living words'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 11, 242–246.

Mhac an Fhailigh, Éamonn. 1972-1973. 'Some Erris placenames: pronunciation.' In: *Dinnseanchas* 5, 86-91.

Mhac an Fhailigh, Éamonn. 1977. 'Notes on a Mayo dialect.' In: *Celtica* 12, 171-184.

Ó Dubhthaigh, B., 1963. 'Dornán Nótaí ar Fhocla Nua-Ghaeilge'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 10, 279–285.

Ó Máille, T.S., 1966. 'Glac Bheag Focal NuaGhaeilge'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 11, 233.

Skerrett, R.A.Q., 1967. 'On the dialect of the Inishkea islanders'. *Studia Celtica*. 2, 196–201.

Skerrett, R.A.Q., 1974-1975. 'Some cases of Vowel Sandhi in the Irish of Erris'. *Studia Celtica* 10-11, 388–392.

Williams, N.J.A., 1976. 'Nóta Sanasaíochta'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 16, 235–237.

Tráchtais Neamhfoilsithe / Páipéir Thaighde

Nic Aodha, H., 2020. 'Gaeilge Mhaigh Eo: Glór na mBan'. Tráchtas MA (le foilsiú), Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath.

Foinsí ar an idirlíon

- ❑ *Taifeadaí Gaeilge Doegen ó na blianta 1928–31. Tá idir amhráin, paidreacha agus seanscéalta sa mbailiúchán. Bíonn tagairtí do phointí teangeolaíochta sa mír “commentary” faoi gach taifead:*

Acadamh Ríoga na hÉireann, 2009. *Tionscadal Gréasáin Cheirníní Doegen* [ar líne]. Ar fáil ag: <https://www.doegen.ie/taxonomy/term/21505> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

- ❑ *Bailiúchán mór focla a thionsaigh Éamonn Mhac an Fhailigh in Iorras. Tá aistriúchán agus IPA tugtha do gach focal. Lean an hipearnasc agus cliceáil ar Liosta Ábhar > Éamon Mac an Fhailigh:*

Acadamh Ríoga na hÉireann, 2014. *Focail Fholaithe ón bhFichiú hAois – Bailiúchán Neamhfoilsithe den Ghaeilge Labhartha* [ar líne]. Ar fáil ag: <http://focailfholaithe.fng.ie/> (léite 7 Deireadh Fómhair 2020).

- ❑ *Taifeadaí de fhocla aonracha Gaeilge, i gcanúintí na hEachléime agus Dhún Chaocháin:*

MayolrishGaelic, 201?, *The Irish Language in County Mayo* [ar líne]. Ar fáil ag: <https://www.irishlanguageincountymayo.com/> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

- ❑ *Bhí ceirnín ag gabháil leis an gcéad eagrán den leabhar “Bunchúrsa Foghraíochta” a foilsíodh i 1966 (féach “Leabhra” 1.1 thuas). Rinneadh an ceirnín a dhigitiú ó shin. Is í Caitlín Ní Dhochartaigh (Uí Sheighin) as Ceathrú Thaidhg atá le clons ar an taifead:*

Foras na Gaeilge, 2019. *Bunchúrsa Foghraíochta: 50 fuaim shamplach i nGaeilge* [ar líne]. Ar fáil ag: <https://soundcloud.com/forasnagaeilge/bunchursa-foghraiochta?in=forasnagaeilge/sets/bunchursa-foghraiochta> (léite 29 Meán Fómhair 2020).

- ❑ Samplaí de na focail farraige, téarmaí mara agus logainmneacha muirí a bhailigh Manchán Magan i Maigh Eo le linn 2020 mar chuid den togra ‘Sea Tamagotchi.’

Focail Farraige ó leithinis an Mhuirthead le fáil ag <http://www.manchan.com/sea-tamagotchi---mayo> (léite 10.11.2020).

Focail Farraige ó Cheathrú Thaidhg le fáil ag <http://www.manchan.com/sea-tamagotchi-carrowteigue> (léite 10.11.2020).

- ❑ *Staidéar comparáideach a rinneadh ar chanúintí na dteangacha Ceilteacha:*

Heggarty, Paul et al. 2019. *Sound Comparisons: Exploring Diversity in Phonetics across Language Families* [ar líne]. Ar fáil ag:

https://soundcomparisons.com/#/en/Celtic/language/Clt_Goid_Ir_Cnght_Mayo_Nth_Carrowteigue_DI (Ceathrú Thaidhg)

...agus ag:

https://soundcomparisons.com/#/en/Celtic/language/Clt_Goid_Ir_Cnght_Mayo_Nth_Aghleam_DI (Eachléim) (léite 28 Meán Fómhair 2020).

1.2 FOINSÍ BÉALOIDIS

Leabhra

[Murphy, P. agus Murphy, K., 2015. *Journey Through The Mullet*. Cartúr, Clochar: Turas Siar.](#)

*Ó Catháin, S. agus O'Flanagan, P., 1975. *The Living Landscape: Kilgalligan, Erris, County Mayo*. Baile Átha Cliath: Comhairle Bhéaloideas Éireann, An Coláiste Ollscoile.

[Ó Catháin, S. agus Uí Sheighin, C., 1987. *A Mhuintir Dhú Chaocháin Labhraigí Feasta!*. Indreabhán: Cló Chonamara i gcomhar le hOidhreacht Iorrais.](#)

[Ó Catháin, S. agus Uí Sheighin, C., 1996. *Le Gradam Is Le Spraoi*. Indreabhán: Cló Iar-Chonnachta.](#)

*Ó Catháin, S., 1983. *Scéalta Chois Cladaigh, Stories of Sea and Shore*. Baile Átha Cliath: Comhairle Bhéaloideas Éireann, An Coláiste Ollscoile.

[Ó Murchú, P.S., 2016. *Turas Siar go Cill Mór*. Cartúr, Clochar: Turas Siar](#)

*Ó Tiománaidhe, M., 1906. *Targaireacht Bhriain Ruaidh Uí Chearbháin Agus Stair-Sheanchas Le Cois*. Baile Átha Cliath: Conradh na Gaeilge.

Ailt in Irisí / Nuachtáin

[Corduff, M., 1945. 'Gunnáí Ge'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 15 \(1/2\), 281–282.](#)

[Corduff, M., 1949. 'Notes on Storytellers and Storytelling in Iorrus, North Mayo'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 19 \(1/2\), 177–180.](#)

[Mac Coisdeala, L., 1957. 'Seanchas Beag ó Iorros'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 25, 153–156.](#)

[Mac Énrí, M., 1940. 'Bataí Scóir'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 10, 114–117.](#)

[Mac Énrí, M., 1941. 'Patsy Carey \(1859–1940\)'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 11 \(1/2\), 202–204.](#)

[Mac Énrí, M., 1947. '“Is Iomdha Duine ag Dia”, Liosta Focal ó Iorras, Co. Mhuigheo'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 17 \(1/2\), 295–297.](#)

[Mhac an Fhailigh, É., 1939. 'Sean-sgéalta ó Iarthar Iorruis'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 9 \(1\), 86–132.](#)

Mhac an Fhailigh, É., 1940. 'Ceist, Freagra, Eólas agus Aighneas'. *Éigse: A Journal of Irish Studies*. 2. 70.

Mhac an Fhailigh, É., 1971. 'Faoistean Dhonncha Mhóir'. *Éigse: A Journal of Irish Studies*. 14. 52–53.

[Mag Uidhir, S., 1931. 'Pisreóga a Bhaineas Leis An mBás'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 3 \(1\), 67–68.](#)

[Ó Cathain, S., 1971–1973. 'An tOsnádúr agus an Tíreolaíocht i Logainmneacha Mhaigh Eo'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 39/41, 212–227.](#)

[Ó Catháin, S., 1998. 'Seán Ó hEinirí \(1915–1998\)'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 66, 235–237.](#)

[Ó Duilearga, S., 1941. 'Tomhaiseannaí ó Inis Cé i n-Iorras'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 11. 78–82.](#)

[Ó Duilearga, S., 1942. 'Sean-Phaidreacha ó Iorras'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 12 \(1\). 201–203.](#)

[Ó Duilearga, S., 1942. 'Caoineadh na Maighdine'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 12 \(1\). 203–205.](#)

[Ó Duilearga, S., 1942. 'Sean-Ráidhtí agus Raiméisí'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 12 \(1\). 205–209.](#)

[Ó Duilearga, S., 1946. 'Leachtaí Cloch'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 16 \(1\), 64–71.](#)

[Ó Tiománaidhe, M., 1929. 'Cú Bán an tSléibhe'. *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 2 \(2\), 157–171.](#)

Foinsí ar an idirlíon

- ❑ *Tá cartlann mhór taifeadaí fuaimne a bhaineann le canúintí Mhaigh Eo á cur le chéile ag Turas Siar. Tá go leor ábhar béaloidis inti. Is cartlann bheo í agus táthar ag cur ábhar úr léi i dtólamh:*

Turas Siar, 2019 – , *Turas Siar Digital Archive* [ar líne]. Ar fáil ag: <https://archive-cartlann.turassiar.ie/p/press/search?source=nav> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

- ❑ *Bailiúchán mór béaloidis a thionsaigh páistí scoile in Éirinn sna 1930idí. Rinneadh cóipleabhra na bpáistí a dhigitiú agus tá siad le léamh ar shuíomh idirlín Chnuasach Bhéaloideas Éireann:*

Cnuasach Bhéaloideas Éireann, UCD, *Bailiúchán na Scol* [ar líne]. Ar fáil ag: <https://www.duchas.ie/en/cbes/ME?p=5&o=Vol&trans=> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

- ❑ *Bailiúchán lámhscríbhinní le bailitheoirí éagsúla béaloidis a chnuasaigh ábhar ar fud na hÉireann, in Iorras chomh maith:*

Cnuasach Bhéaloideas Éireann, UCD, *An Príomhbhailiúchán Lámhscríbhinní* [ar líne]. Ar fáil ag: <https://www.duchas.ie/en/cbe?p=1&o=Vol&ct=100023&ctr=> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

- ❑ Tá taifeadaí agus tras-scríbhinní de Sheán Ó hÉinirí as Cill Ghallagáin le fáil ar an idirlíon. Is éard atá ann ná an t-ábhar atá sa leabhar *Scéalta Chois Cladaigh, Stories of Sea and of Shore* (féach 1.2 Foinsí béaloidis > Leabhra). Tá an leabhar í féin as cló.

Ó hÉinirí, S., 1983. *Scéalta Chois Cladaigh* [ar líne]. Ar fáil ag: <https://ancroiait.wordpress.com/2019/06/19/944-scealta-cois-chladaigh/> (léite 29 Meán Fómhair 2020).

1.3 FOINSÍ PRÓIS (ÚRSCÉALTA, GEARRSCÉALTA, BEATHÁISNÉISÍ, AISTRIÚCHÁIN)

Leabhra

[Bairéad, P., 2019. *Doirse Dé. Baile Átha Cliath: Coiscéim.*](#)

*Mag Uidhir, S., 1939. *Dhá Chrann na Marbh*. Baile Átha Cliath: Oifig an tSoláthair.

*Mag Uidhir, S., 1940. *An Marcach Dubh*. Baile Átha Cliath: Oifig an tSoláthair.

*Mag Uidhir, S., 1953. *Idir Talamh is Tráigh*. Baile Átha Cliath: Oifig an tSoláthair.

*Mag Uidhir, S., 1994. *Fánaíocht i gContae Mhaigh Eo*. (An chéad chló 1944). Baile Átha Cliath: An Gúm.

[Ó Munghaile, T., 2008. *Ó Bharr Thrámh go Baile Ghib*. Baile Átha Cliath: Coiscéim.](#)

[Ó Ruadháin, S., 1967. *An Mothall Sin Ort*. Baile Átha Cliath: Foras na Gaeilge. \[ebook\]](#)

[Ó Ruadháin, S., 1994. *Pádhraic Mháire Bhán nó An Gol agus An Gáire*. \(An chéad chló 1932\). Baile Átha Cliath: An Gúm.](#)

[Ó Ruadháin, S., 2007. *Ceart nó Mícheart: Seán Ó Ruadháin i bhFeasta*. Baile Átha Cliath: Coiscéim.](#)

Aistriúcháin le Scríbhneoirí as Iorras

*Dickens, C., 1938. *David Copperfield*. Aistrithe ag S. Ó Ruadháin. Baile Átha Cliath: Oifig an tSoláthair.

*Doyle, L., 1937. ‘Lachain Daora’. Aistrithe ag S. Ó Ruadháin. In: *Rogha na gConnachtach*. Baile Átha Cliath: Oifig an tSoláthair.

*Henry, J. agus Ó Mongáin, S., *Uliséas*. Baile Átha Cliath; An Leabharlann Náisiúnta. (Lámhscríbhínní).

*Ó Flannagáin, M., 1938. *Ros Comáin*. Aistrithe ag S. Ó Ruadháin. Baile Átha Cliath: Oifig an tSoláthair.

*Maxwell, W. H., 1933. *Sealgaireacht an Iarthair: i. Wild Sports of the West*. Aistrithe ag S. Ó Ruadháin. Baile Átha Cliath: Muinntir Chathail Clódóirí.

*Stevenson, R. L., 1937. *Mé Féin is M’Asal*. Aistrithe ag S. Ó Ruadháin. Baile Átha Cliath: Muinntir Chathail Teo. Clódóirí.

Scéalta in Irisí / Nuachtáin

Mac Gintidh, S., 2016. ‘Ag Tochailt!’ *Feasta* [ar-líne], Bealtaine 2016. Ar fáil ag: <http://www.feasta.ie/2016/bealtaine/alt4.html> (léite 11 Meán Fómhair 2020).

Mac Gintidh, S., 2019. ‘Scéala Éireann’ *Splonk* [ar-líne] eagrán 1, Bealtaine 2019. Ar fáil ag: <https://splonk.ie/index.php/2019/05/01/sceala-eireann-sean-mcgintidh/> (léite 11 Meán Fómhair 2020).

Mac Gintidh, S. 2020. ‘An Bhfuil Mé Marbh?’ *Splonk* [ar-líne] eagrán 2, Eanáir 2020. Ar fáil ag: <https://splonk.ie/index.php/2020/01/01/an-bhfuil-me-marbh-sean-macgintidh/> (léite 11 Meán Fómhair 2020).

Leabhra do pháistí / leabhra scoile

[Ní Chléirigh, M., 2008. *Turas go Maigh Eo*. Baile Átha Cliath: An Gúm.](#)

*Ó Raghallaigh, T. agus Ó Ruadháin, S., 1924. *Sgéalta Gearra Scoile*. Baile Átha Cliath: M.N. MacGhuill & a Mhac.

*Ó Ruadháin, S., gan data. *Gearr-Sgéalta Grinn*. Baile Átha Cliath: M.S. Ó Maoláin.

*Ó Ruadháin, S., 1929. *Grinn-Sgéalta*. Baile Átha Cliath agus Corcaigh: Comhlucht Oideachais na hÉireann, Teoranta.

[Uí Chatháin, H., 2008. *Bó agus Micilín*. Maigh Eo: Cló Mhaigh Eo.](#)

Foinsí ar an idirlíon

- ❑ Tá PDF den chéad eagrán de *Fhánaíocht i gContae Mhaigh Eo* (Fánaidheacht i gConndae Mhuigheo sa seanlitriú) ar fáil ar an idirlíon:

Mag Uidhir, S., 1944. *Fánaidheacht i gConndae Mhuigh Eo* [ar líne]. Baile Átha Cliath: Oifig an tSoláthair. Ar fáil ag: <http://www.peterkgriffin.com/Muigheo.htm> (léite 29 Meán Fómhair).

1.4 FOINSÍ AMHRÁNAÍOCHTA AGUS FILÍOCHTA

Leabhra

*Bairéad, P., 1988. *Duilleoga Fómhair*. Mayo: Oidhreacht Iorrais.

[Bairéad, P., 1993. *Cleítí na hAislinge*. Baile Átha Cliath: Coiscéim.](#)

[Bairéad, P., 2000. *Fataí Romhair*. Baile Átha Cliath: An Clóchomhar Tta.](#)

[Murphy, P. agus Murphy, K., 2019. *Filí agus Amhráin na Cille Móire: Songs and Poets of Kilmore*. Cartúr, Clochar: Turas Siar.](#)

[Ó Catháin, S. agus Uí Sheighin, C., 1996. *Le Gradam Is Le Spraoi*. Indreabhán: Cló Iar-Chonnachta.](#)

*Ó Loinnigh, P. 1987. *Dánta; Oidhreacht Iorrais, Éigse Riocard Bairéad*. Maigh Eo: Éigse Riocard Bairéad.

*Ó Tiománaidhe, M., 1992. *Amhráin Ghaeilge an Iarthair*. Indreabhán, Conamara: Cló Iar-Chonnachta.

[Williams, N., 1978. *Riocard Bairéad: Amhráin*. Baile Átha Cliath: An Clóchomar Tta.](#)

Ailt i Leabhra

[Ó Laoire, L., 2014. 'An Comhrá Síoraí: Cothú agus Athnuachan na hAmhránaíochta i Maigh Eo'. In: Moran, G. agus Ó Muraíle, N. \(eag.\) *Mayo: History and Society*. Dublin: Geography Publications \(léite 28 Meán Fómhair 2020\).](#)

Uí Ógáin, R., 2002. 'Bailiú na nAmhrán i gConnachta.' In: Ó Briain, M. & Ó Héalaí, P. *Téada Dúchais: Aistí in ómós don Ollamh Breandán Ó Madagáin*. CIC: Indreabhán, 521-546.

Ailt in Irisí / Nuachtáin

Mhac an Fhailigh, É., 1940. 'Amhráin ó Iorras Aniar'. *Éigse: A Journal of Irish Studies*. 2. 31–42.

Mhac an Fhailigh, É., 1950. 'A Mayo version of the Lament for Reilly'. *Éigse: A Journal of Irish Studies*. 6. 114–115.

Mhac an Fhailigh, É., 1965. 'Órán Tóny Stiofán'. *Éigse: A Journal of Irish Studies*. 11. 101–105.

Mhac an Fhailigh, É., 1972. 'Bainis Eoghain Déane'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 14, 300–302.

[Ó Duilearga, S. agus Ó Gallchobhair, M., 1940. 'Amhráin Ó Iorras'. I: *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 10 \(1/2\), 210–284.](#)

[Ó Moghráin, P., 1943. 'Corrigenda: Corrigenda and Notes to "Amhráin ó Iorras"'. I: *Béaloideas, The Journal of the Folklore of Ireland Society*. 13 \(1/2\). 292–294.](#)

Williams, N.J.A., 1983. 'Seán Gabha'. *Éigse: A Journal of Irish Studies* 19, 395–397.

Dlúthdhioscaí

[Cór Cheathrú Thaidhg, 2006. *Céad Moladh Don Trionóid* \[CD\]. Comhar Dún Chaocháin Teo.](#)

[Cór Cheathrú Thaidhg, 2007. *An Mainséar* \[CD\]. Comhar Dún Chaocháin Teo.](#)

[Éagsúil, 2014. *Amhráin ó Iorras: Amhráin agus Ceol ó Iorras Domhnann Contae Mhaigh Eo* \[CD\]. Féinfhoilsithe \(nó seol ríomhphost chuig Síle ag an seoladh \[seo\]\(#\)\).](#)

[Éagsúil, 1997, *Glór Mhaigh Eo* \[CD\]. Cló Iar-Chonnachta.](#)

Foinsí ar an idirlíon

- ❑ *Carlann Sean Nóis TG4. Is féidir cuardach de réir ceantair. Mar shampla:*

https://seannos.tg4.ie/baile/ceantair/?Region=Mayo#singers_from_county (léite 10.11.2020).

- ❑ *Caint a thug Séamus agus Síle Uí Mhongáin ar amhráin dhúchasacha Iorrais:*

Ó Mongáin, S. agus Uí Mhongáin, S., 2018. *Amhráin Dhúchasacha Iorrais Domhnann i dTuaisceart Mhaigh* [ar líne]. Pipers.ie. Ar fáil ag: <http://pipers.ie/source/media/?galleryId=860&mediaId=30822> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

1.5 LOGAINMNEACHA, STAIR, NÁDÚR AGUS POBAL

Leabhra

Gillespie, R. & Moran, G.P (eag.). 1987. *A various country: essays in Mayo history, 1500-1900*. Cathair na Mart: FNT.

*Mac Conamhna, B., 2010. *The Belderrig Currach and Its People, Curach Dhún Chaocháin agus a Muintir*. Sligo: The Institute of Technology

[Mac Conamhna, B., 2016. *Curaigh na hÉireann: a stair agus a scéal*. Indreabhán, Conamara: Cló Iar-Chonnacht.](#)

Moran, G. & Ó Muraíle, N. 2014. *Mayo history and society: interdisciplinary essays on the history of an Irish county*. Baile Átha Cliath: Geography Publications.

[Ó Mongáin, S. agus Ní Ghearraigh, T., 2015. *Dordán Dúlra: An Introduction to the Natural Landscape of Cill Chomáin in the Barony of Erris, County Mayo*. Béal an Átha, Condae Mhaigh Eo: Comhar Dún Chaocháin Teo.](#)

Ó Muraíle, N. 2000. 'Iorras agus Tír Amhlaidh' In: Ó Tuathaigh, G.; Ó Laoire, L.L.; Ua Súilleabháin, S (eagarthóirí). *Pobal na Gaeltachta: A Scéal agus a Dhán*. CIC: Indreabhán.

[Ó Raghallaigh, T. B., 2016. *Amongst Our Own: The Inniskeas*. Ireland: eprint limited.](#)

Foinsí i dtaobh logainmneacha Iorrais:

[Comhar Dún Chaocháin Teo., 2001. *Dún Chaocháin* \[CD-ROM\]](#)

Ní Cheanainn, Áine. 1985. Léirmheas ar *Mayo places: their names and origins*. In: *Comhar* 44(12) 36.

*Mac Gabhann, F., 2014. *Logainmneacha Mhaigh Eo 4: Barúntacht Iorrais*. Baile Átha Cliath: Coiscéim.

*Mac Graith, U. agus Ní Ghearraigh, T., 2004. *Logainmneacha agus Oidhreacht Dhún Chaocháin i mBarúntacht Iorrais i gCondae Mhaigh Eo*. Béal an Átha: Comhar Dún Chaocháin Teo.

[Mac Graith, U., 2017. *Treoir ar na Logainmneacha Gaeilge ar Shiúlóidí Cheathrú Thaidhg in iar-thuaisceart Chondae Mhaigh Eo, A Guide to the Irish Placenames on the Ceathrú Thaidhg Walks in north-west County Mayo*. Ceathrú Thaidhg, Béal an Átha: Comhar Dún Chaocháin Teo.](#)

Ó Muraíle, N. 1985. *Mayo places: their names and origins*. Cathair na Mart: FNT.

Foinsí ar an idirlíon

- ❑ Sraith cláracha ar stair agus ar sheanchas leithinis an Mhuirthead in iar-thuaisceart Mhaigh Eo:

Ó hÉalaí, S., 2013, (athchraoladh 2020), *Ar an Leithinis*. Raidió na Gaeltachta, ar fáil ag: <https://www.rte.ie/mag/an-leithinis/programmes/2020/0629/1150343-an-leithinis-d-luain-29-meitheamh-2020/> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

‘Ceantar Sléibhteach, Móinteach, Farraigeach’, Agallamh le Annraoi Ó Corrdhubh, i gceantar Ros Dumhach, 27ú Márta 1969.

<https://www.rte.ie/archives/2019/0322/1037946-gaeltacht-iorrais-mayo/>

‘Mobile Recording Unit Crashes’, agallamh le Pádraig Ó Conluain ó RTÉ agus Mícheál Ó Gácháin as Dumha Thuama, 1958;1991.

<https://www.rte.ie/archives/exhibitions/1981-proinsias-o-conluain/615490-ian-lee-speaks-with-proinsias-conluain/>

Ailt in Irisí ar Líne

Mac Muirí, S.; 2010. *Mícheál Ó Seighin*. Beo.ie (léite 14/09/20).

<http://www.beo.ie/alt-micheal-o-seighin.aspx>

Mac Muirí, S.; 2011. *Bríd Ní Chonghóile - Gaillimh Le Gaeilge*. Beo.ie (léite 14/09/20). <http://www.beo.ie/alt-brid-ni-chonghoile-gaillimh-le-gaeilge.aspx>

Mac Muirí, S.; 2013. *Gaeltacht Mhaigh Eo; Bás nó Fás?* beo.ie (léite 14/09/20). <http://www.beo.ie/alt-ceantair-ghaeltachta-mhaigh-eo-bas-no-fas.aspx>

Mac Muirí, S.; 2013. *Pádraig S. Ó Murchú, Ionad Turas Siar, An Eachléim*. beo.ie (léite 14/09/2020) <http://www.beo.ie/alt-padraig-s-o-murchu-ionad-turas-siar-an-eachleim.aspx>

1.6 FOINSÍ A BHAINNEANN LE STAID NA GAEILGE

Leabhair

[Ó Gadhra, N., 1983. *Gaeltacht Mhaigh Eo*. Baile Átha Cliath: Clódhanna Teo.](#)

Ailt in Irisí / Leabhair

Ní Dhúda, L., 2014. 'Gaeltacht Mhaigh Eo an Lae Inniu: Staidéar Cainníochtúil'. I: Moran, G. agus Ó Muraíle, N. (eag.) *Mayo: History and Society*. Dublin: Geography Publications, 821-845.

[Ó Giollagáin, C., 2006. 'Gnéithe de stair theorainn na Gaeltachta: Coimhlint idir dhá riachtanas'. I: Doyle, A., Ní Laoire, S. \(eag.\) *Aistí ar an Nua-Ghaeilge in ómós do Bhreandán Ó Buachalla*. BÁC: Cois Life.](#)

[Ó Giollagáin, C., 2013. 'Staidéar Cuimsitheach Teangeolaíoch ar Úsáid na Gaeilge sa Ghaeltacht: Impleachtaí do Ghaeltachtaí Mhaigh Eo'. *Léann Teanga: An Reiviú*. 1, 98-117 \(léite 13.10.2020\).](#)

Ó Muraíle, N., 2000. 'Iorras agus Tír Amhlaidh'. I: Ó Tuathaigh, G., Ó Laoire, L.L., Ua Súilleabháin, S. (eag.) *Pobal na Gaeltachta: a scéal agus a dhán*. Indreabhán: Cló Iar-Chonnachta agus Raidió na Gaeltachta, 470-483.

Foilseachán corparáideach nó rialtais

[Ní Dhúda, L., 2018. Plean Teanga Seacht mBliana \(2018-2024\) do Limistéar Pleanála Teanga Mhaigh Eo Thuaidh / Seven Year Language Plan for the Language Planning Area of Mayo North \(léite 13.10.2020\).](#)

[Ó Giollagáin, C., Mac Donnacha, S., Ní Chualáin, F., Ní Shéaghdha, A., O'Brien, M., 2007. Staidéar Cuimsitheach Teangeolaíoch ar Úsáid na Gaeilge sa Ghaeltacht. Baile Átha Cliath: Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta \(léite 13.10.2020\).](#)

[Ó Giollagáin, C., Charlton, M. 2015. Nuashonrú ar an Staidéar Cuimsitheach Teangeolaíoch ar Úsáid na Gaeilge sa Ghaeltacht: 2006-2011. Baile Átha Cliath: Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta \(léite 13.10.2020\).](#)

1.7 FOINSÍ BREISE ÓN IDIRLÍON (RAIDIÓ, PODCHRAOLTAÍ, YOUTUBE)

Cláir Raidió & Teilifíse

- ❑ Bíonn cainteoirí Gaeilge as Iorras le cloisteáil anois agus arís ar Raidió na Gaeltachta. Tig leat ainm cainteora áirid nó ainm ceantair áirid a chuartú ar an suíomh <https://www.rte.ie/rnag/> le teacht ar thaifeadaí. Mar shampla, thángthas ar na taifeadaí seo a leanas leis na téarmaí “Ceathrú na gCloch” agus “Glais”.

Ó Garbháin, S., 2019, ‘Iris Aniar’, Raidió na Gaeltachta, 8 Lúnasa 2019, ar fáil ag: <https://www.rte.ie/radio/radioplayer/html5/#/rnag/21600557> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

Ó Maolfhábhail, B., 2015, ‘Iris Aniar’, Raidió na Gaeltachta, 30 Samhain 2015, ar fáil ag: <https://www.rte.ie/radio/radioplayer/html5/#/rnag/20890149> (léite 28 Meán Fómhair 2020)

- ❑ *Tá cartlann mhór taifeadaí fuaimne a bhaineann le canúintí Mhaigh Eo á cur le chéile ag Turas Siar. Tá go leor ábhar béaloidis inti. Is cartlann bheo í agus táthar ag cur ábhar úr léi i dtólamh:*

Turas Siar, 2019 – , *Turas Siar Digital Archive* [ar líne]. Ar fáil ag: <https://archive-cartlann.turassiar.ie/p/press/search?source=nav> (léite 28 Meán Fómhair 2020).

- ❑ *Cartlann TG4* <https://www.tg4.ie/en/other-brands/tg4-archive/full-archive/>

Sampla amháin de chlár ina bhfuil cainteoir Gaeilge as Ceathrú Thaidhg iarthuaisceart Mhaigh Eo, Máirtín Ó Dochartaigh, le feiceáil ar ‘Feirmeoirí’ <https://www.tg4.ie/ga/player/baile/?pid=5807155393001> (léite 10.11.2020).

Podchraoltaí

- ❑ Guth Mhaigh Eo: Podchraoladh ina gcuirtear daoine as Gaeltachtaí Mhaigh Eo faoi agallamh, daoine as Iorras ina measc:

https://www.listennotes.com/podcasts/guth-mhaigh-eo-darren-lrz_elwpHo5/

- ❑ Ráiméis: Podchraoladh a dhíríos ar Ghaeilge Iorrais:

<https://anchor.fm/raimeis>

YouTube

Learn Gaeilge Mhaigh Eo, Conversational Irish:

<https://www.youtube.com/watch?v=zAN1ArbuS0U&t=15s>

Blaisín de chaint Sheáin Uí Einirí, cainteoir aonteangach Gaeilge as Ceathrú na gCloch,

https://www.youtube.com/watch?v=UP4nXIKJx_4&feature=youtu.be&fbclid=IwAR0q2Nt7ZGIAP63HvsKyogAPq8iJamF8oQ-TLVwZnq3WczaiCQY1Chqja-k (feicthe ar an 10.11.2020).

Leathanaigh ar na Meáin Shóisialta (Facebook, Instagram, Twitter srl)

Gaeilge Iorrais: <https://www.facebook.com/GaeilgeIorrais>

Gaeilge Mhaigh Eo: <https://www.facebook.com/GaeilgeMhaighEo/>

Gaeilge Chontae Mhaigh Eo: <https://www.facebook.com/GaeilgeChontaeMhaighEo/>

The Linguistic History of Irish, Scottish and Manx Gaelic:

https://www.facebook.com/GaeilgOirthearUladh/?epa=SEARCH_BOX

Togra Mhaigh Eo: <https://www.facebook.com/conradhmhaigheo.ie>

2.1 ACMHAINNÍ Ó GHAELTACHTAÍ EILE MHAIGH EO (ACAILL, TUAR MHIC ÉADAIGH)

Acaill / An Corrán

[Gaeilg Acla \(Facebook\)](#) (léite 1 Deireadh Fómhair 2020).

[Taifeadaí de Ghaeilg Acla i gcartlann Turas Siar](#) (léite 1 Deireadh Fómhair 2020).

[Mac Seáin, T., 2000. 'Acaill'. I: Ó Tuathaigh, G., Ó Laoire, L.L., Ua Súilleabháin, S. \(eag.\) *Pobal na Gaeltachta: a scéal agus a dhán*. Indreabhán: Cló Iar-Chonnachta agus Raidió na Gaeltachta, 457-468.](#)

[Ó Caithlín, A. nó "Tony Catherine Antoine William", 1995. *Seanfhocail as Acaill*. Indreabhán, Conamara: Cló Iar-Chonnachta.](#)

[Ó Caithlín, A. nó "Tony Catherine Antoine William", 1999. *A Chomhairle Féin do Mhac Anna: Seoda as Acaill*. Indreabhán, Conamara: Cló Iar-Chonnachta.](#)

Ó Raghallaigh, P., 1963. *Irish in Achill Part 1* [ar líne]. Youtube.com. Ar fáil ag: <https://www.youtube.com/watch?v=A8gJCKfidfc> (léite 1 Deireadh Fómhair 2020).

*Seoighthe, P., 2008. *Oidhreacht Acla: Scríbhinní Phádraic Seoighthe (1920–1987)*. Maigh Eo: Foilsithe i gcomhar le Scoil Acla le cuidiú ó Údarás na Gaeltachta.

*Stockman, G., 1974. *The Irish of Achill, Co. Mayo*. Belfast: Institute of Irish Studies, QUB.

Tuar Mhic Éadaigh

[De Búrca, S., 1958. *The Irish of Tourmakeady, Co. Mayo: A Phonemic Study*. Baile Átha Cliath: Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath / Dublin Institute for Advanced Studies.](#)

[Gaeilge Dhúiche Sheoigheach agus Thuar Mhic Éadaigh Acla \(Facebook\)](#) (léite 14 Deireadh Fómhair 2020).

[Taifeadaí de Ghaeilge Thuar Mhic Éadaigh i gcartlann Turas Siar](#) (léite 1 Deireadh Fómhair).

[Mac an Iomaire, T., Comharchumann Dhúiche Sheoigheach Teo. *Plean Teanga don Limistéar Pleanála Teanga Dúiche Seoigheach agus Thuar Mhic Éadaigh \(2018-2025\)*](#) (léite 13.10.2020).

Ó hÉanacháin, T., 2000. 'Tuar Mhic Éadaigh'. I: Ó Tuathaigh, G., Ó Laoire, L.L., Ua Súilleabháin, S. (eag.) *Pobal na Gaeltachta: a scéal agus a dhán*. Indreabhán: Cló Iar-Chonnachta agus Raidió na Gaeltachta, 444-455.

Conbaoi, M., 2010. *An tSean Halla i mBunnán, (Tuar Mhic Éadaigh)* [ar líne]. Eamon de Staic. Ar fáil ag: <https://www.youtube.com/watch?v=jHN4yoghhGc> (léite 1 Deireadh Fómhair 2020).

Ó Maille, T. et al., 2010. *Tomás "The Doc" Ó Máille i dTeach Tuathail, Thuar Mhic Éadaigh* [ar líne]. Eamon de Staic. Ar fáil ag: <https://www.youtube.com/watch?v=tnTQy5eiE4I> (léite 1 Deireadh Fómhair 2020).

Ó Raghallaigh, T., 2018. *Gaeilge Mhaigh Eo. Cuid 1*. [ar líne]. Patchy. Ar fáil ag: <https://www.youtube.com/watch?v=etHVXgoD1o&t=2s> (léite 1 Deireadh Fómhair 2020).

Ní Loideáin, B. 1975. *Sé do Bheatha* [ar líne]. Seán Ó hÉalaí, RTÉ RnaG. Ar fáil ag: <http://cartlann.ie/items/show/711#?c=0&m=0&s=0&cv=0> (léite 1 Deireadh Fómhair 2020).

[Standún, P., 2010. *Tuar Mhic Éadaigh: Stair agus Seanchas*. Indreabhán, Conamara: Cló Iar-Chonnachta.](#)

Saothar le Mícheál Ó hOdhraín (1932 -) as Partraí i ndeisceart Mhaigh Eo:

Aistriúchán

Gray, M. D., Jenkins, T., Dale, F., & Ó hÓdhrain, M. 1970. *Cúrsa Laidine dár ré féin: Leabhar a trí*. BÁC: Oifig an tSolathair

Gearrscéalta

1961. *Slán leis an gComhluadar*. BÁC: FNT.

1964. *Sléibhte Mhaigh Eo*. BÁC: FNT.

Úrscéalta do Dhéagóirí

1964. *Cine Cróga*, BÁC: FNT.

1964. *Ar Son na Treibhe*. BÁC: FNT.

1965. *An Tine Bheo*. BÁC: FNT.

Gaeilge Oirthear Mhaigh Eo

Dillon, M., 1973. 'Vestiges of the Irish dialect of East Mayo.' In: *Celtica* 10, 15-21.

Lavin, T.J. 1956/7. 'Notes on the Irish of East Mayo.' In: *Éigse* 8, 309-2.

Lavin, T.J. 1958/61. 'Some texts in East Mayo Irish.' In: *Éigse* 9, 111–113.

Uí Ógáin, Ríonach. 2001. 'Téacsanna Gaeilge ó Oirthear Mhaigh Eo - Irish Texts from East Mayo.' In: *Béaloideas* 69, 174-79.

Foinsí as Áiteanna Eile i Maigh Eo

Ó Domhnaill, Mártan aka An tAthair Mártan Ó Domhnaill (1877-1963) as Mhala Raithní. Údar <https://www.ainm.ie/Bio.aspx?ID=327>

Ó Domhnaill, Mártan. 1930. *Oileáin Árann*. BÁC: Muinntir C.S. Ó Fallamhain i gcomhair le Oifig an tSoláthair.

An tAthair Pádraic Ó Máille (1931-2017) as Cluain Cearbán.

<https://www.mayonews.ie/obituaries/30126-an-tathair-padraig-o-maille>

Ó Máille, Pádraic. 1972. *Dúdhúchas*. BÁC: Sáirséal Ó Marcaigh. [Leabhar faoin Maláiv i ndeisceart na hAfraice.]